

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

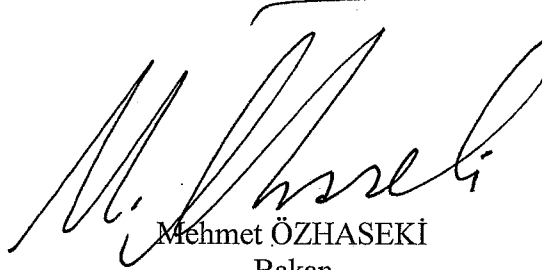
Sayı :30824082-610 —8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/6680
ÇK 58

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET ŞIK'IN
TBMM 7/6680 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından Defne İlçesi Döver Mahallesi mevkiinde planlanan 3481857 erişim numaralı sahada II-A G grubuna giren Kalker Ocağı, Kırma Eleme Tesisi ve Hazır Beton Üretim Santrali Projesi'ne ilişkin Hatay Valiliği tarafından 01.11.2023 tarihinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

Söz konusu madenin bulunduğu bölge 6-7 Şubat 2023 yılında yaşanan depremlerle büyük zarar görmüş olup, bölge sakinleri tarafından ilgili projenin toplumun halk sağlığını etkileyeceği, doğaya zarar vereceği ve maddi manevi zarara sebep olacağı için karşı çıkmaktadır. Bölgede bulunan yurttaşlar tarafından söz konusu projeye karşı hukuki süreç başlatılmasına ilişkin karar alınmıştır.

Proje Tanıtım Dosyası'nda "Yapılması planlanan proje ile 06.02.2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler nedeni ile Hatay iline ait altyapı, üstyapı, ulaşım yolları ve deprem konutları projeleri'nin yapımında kullanılmak üzere ham madde tedarikinin sürekliliği sağlanacaktı" denmiş olsa da şehrin yeniden inşasında kamu kurumuna haiz kuruluş niteliğindeki meslek örgütleri, bölgenin bizzat yaşayan yurttaşları sürecin herhangi bir bileşeni haline getirilmemiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bölgedeki diğer maden projeleri de dikkate alınarak Kümülatif Etki Değerlendirme Raporu hazırlanmış mıdır?
- 2- ÇED Raporu öncesinde hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası'nda flora fauna envanter çalışması eksikli bilgiler içermekte olup proje sahasına ilişkin olmaktan öte Hatay ili'ne ilişkin veriler içermektedir. Söz konusu Proje Tanıtım Dosyası (PTD) Dosyası uzmanlarınca incelenmiş midir?
- 3- Gerçekleştirilecek maden faaliyetinin bölge insanının tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ilişkin olası etkilerine dönük bir raporlama yapılmış mıdır?
- 4- Bölgedeki orman varlığının her geçen gün azaldığı ve yaşanan biyoçeşitlilik krizi dikkate alınarak "ÇED Gerekli Değildir" kararının iptal edilmesi ve "ÇED Gereklidir" kararı verilmesi düşünülmekte midir?
- 5- Maden sahasında yapılacak patlatmalar ve faaliyetler sonucu oluşacak her tür kirliliğin bölge insanı üzerindeki sağlık etki değerlendirmesine ilişkin bir raporlama söz konusu mudur?

CEVAPLAR

- 1- Hatay İli Defne İlçesi Döver Mahallesi mevkiinde yapılması planlanan Kalker Ocağı, Kırma Eleme Tesisi ve Hazır Beton Üretim Santrali Projesi'ne ait proje etki alanında benzer faaliyet gösteren veya emisyon, gürültü vs. oluşturan mevcut herhangi bir tesis bulunmamaktadır. Bu nedenle yapılması planlanan proje haricinde herhangi bir emisyon, gürültü, vibrasyon kümülatif hesaplaması yapılmamıştır.
- 2- Hatay İli'nde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığımız deprem felaketinden sonra yapılan çalışmalarda, maden sektörü de dahil tüm Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçleri, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10. maddesine dayanılarak hazırlanan ÇED Yönetmeliği hükümleri kapsamında yürütülmektedir. ÇED Yönetmeliği'nin EK-1 Listesi'nde yer alan Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler (ÇED Raporu) Bakanlıkça, EK-2 Listesi'nde yer alan Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeler (Proje Tanıtım Dosyası) Valiliklerce değerlendirilmekte olup, gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

ÇED Yönetmeliği'nin 16. maddesine göre, projelerin çevresel etkilerinin incelenmesi amacıyla, proje sahibi tarafından veya vekâleten yetkilendirilen ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş olan kurum ve kuruluşlar tarafından; Yönetmeliğin Ek-4'te yer alan formatına göre hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne sunulmaktadır. Çevrimiçi ÇED Yönetim Sistemi üzerinden Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne sunulan Proje Tanıtım Dosyaları, Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü teknik personelleri tarafından projenin inşaat ve işletme aşamasında çevresel etkileri, öncelikli etkilerin belirlenmesi ve alınacak önlemler kapsamında değerlendirilmekte ve ÇED Gerekli Değildir veya ÇED Gereklidir kararı verilmektedir. Ancak Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından verilen bu kararlar faaliyete başlama izni olmayıp, diğer kurumların mevzuatları çerçevesinde de gerekli izinlerin alınması gerekmektedir. Yapılan bütün iş ve işlemler Çevre Mevzuatı kapsamında yapılmakta olup, çevresel etkilere yönelik gerekli bütün tedbirler aldırılmaktadır.

- 3- Kalker Ocağı, Kırma Eleme Tesisi ve Hazır Beton Üretim Santrali Projesi kapsamında gerçekleştirilecek maden faaliyeti ile olarak Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce verilen ÇED Gerekli Değildir kararı faaliyete başlama izni olmayıp diğer kurumların mevzuatları çerçevesinde de gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'na ve bu Kanun'a istinaden yürürlükte olan ve yürürlüğe girecek olan tüm mevzuatlara ve bütün mer'î mevzuatlara uyulacaktır. Proje alanında üretime geçilmeden önce ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan gerekli izinler alınacaktır. Proje Alanı ile ilgili Tarım ve Orman Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan faaliyet başlamadan önce gerekli tüm izinlerin ve görüşlerin alınacağını proje sahibi taahhüt etmektedir.

- 4- Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir kararı sonrası ÇED alanındaki üretim faaliyetlerine başlamadan önce 6831 sayılı Orman Kanunu ve 18.04.2014 tarih ve 28976 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesinin Uygulama Yönetmeliği" gereğince Rehabilitasyon Projesi hazırlanarak Tarım ve Orman Bakanlığı Hatay Orman Bölge Müdürlüğü'ne sunulacak ve gerekli izinler alınacaktır.
- 5- Hatay Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü teknik personeline yapılan incelemede; II - A Grubu Maden (Kalker) Ocağı, Kırma Eleme Tesisi ve Hazır Beton Üretim Santrali İşletmeciliği'nin gerçekleştirileceği faaliyette muhtemel çevresel gürültü; arazinin hazırlanması, patlayıcı madde kullanılması, üretim, iş makineleri, kırma eleme ve hazır beton üretim faaliyetleri esnasında oluşacak gürültüden meydana gelecektir. Üretim esnasında meydana gelecek gürültü, kullanılacak iş makinelerinden kaynaklanacaktır.

Proje konusu faaliyetin gerçekleştirileceği alan, 30.11.2022 tarih ve 32029 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği Ek-2 Tablo-1 "Endüstri Tesisleri, Ulaşım Kaynakları" kapsamında yer almaktadır. Yönetmelikte belirtilen 65 dB(A) sınır değeri gibi en yakın yerleşim birimi olan 700 m mesafedeki Döver Mahallesi'ne bağlı konutun en kötü durum olan tüm makinelerin aynı anda çalışması durumunda hesaplanan değer 59,17 dBA olup, sınır değerinin altında kalmaktadır. Dolayısıyla faaliyetin gerçekleştirilmesi sırasında oluşacak olan gürültüden Döver Mahallesi'nin olumsuz etkilenmesi beklenmemektedir.

Maden sahasında yapılacak patlatmalar sonucu oluşan vibrasyonun Çevresel Etki Değerlendirmesi ÇED alanına en yakın yerleşim birimi olan 700 metre mesafedeki Döver Mahallesi'ne bağlı konuta olumsuz etkisinin olmayacağı ortaya çıkmaktadır.

Proje alanı sınırına en yakın konut, 700 m mesafedeki Döver Mahallesi'ne bağlı konuttur. Buna göre yaklaşık 56,49 m'lik taş savrulmasının ise, en yakın yerleşim yerine ve konuta herhangi bir etkisinin olmayacağı görülmektedir. Proje konusu faaliyetin gerçekleştirilmesi sırasında 30.11.2022 tarih ve 32029 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği" ilgili hükümlerine uyulacaktır.

İnşaat aşamasında tesisten kaynaklanacak toplam toz emisyonu debisinin kontrolsüz emisyon faktörleri ile 0,424 kg/saat, kontrollü emisyon faktörleri ile 0,364 kg/saat olduğu hesaplanmıştır. Bu değerler; "03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği'nin Kontrolü Yönetmeliği" Ek-2, Tablo 2.1'de belirtilen kontrollü değerin 1 kg /saat'lik sınır değerinin altında kalmaktadır. Bu nedenle inşaat aşamasında en yakın yerleşim birimi olan 1.300 metre mesafedeki Döver Mahallesi, faaliyetten olumsuz etkilenmeyeceği belirtilmiştir.

İşletme aşamasında proje kapsamında olası toz kaynakları; açık işletmede üretim tekniği gereği ana kayaçtan koparılacak malzemenin sökülerek kamyonlara yüklenmesi, taşınması, boşaltılması, kırma eleme tesisinde kırılması-elenmesi,

depolanması ve hazır beton üretim santralinde hammaddelerin depolanması, taşınması ve yüklenip boşaltılması sayılabilir. Saatlik kütleli debi (kg/sa) değeri Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği'nin Kontrolü Yönetmeliği Tablo 2.1'de verilen değeri aşması halinde tesis etki alanında emisyonların Hava Kirlenmesi Katkı Değerleri (HKKD) mümkünse saatlik aksi takdirde; günlük, aylık ve yıllık olarak hesaplanır hükmü getirilmiştir. Bu duruma göre yapılan hesaplamalara göre toplam emisyon değeri > 1 olduğundan Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi yapılmıştır.

Tozlanmaya karşı 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak alınacak tedbirlerle oluşacak toz emisyonu değerinin çok daha az olacağı Proje Tanıtım Dosyası'nda belirtilmiştir.

Kalker ocağı, kırma eleme ve hazır beton üretim faaliyetleri sırasında 03.07.2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği" hükümlerine uyulacağını düzenli olarak emisyon ölçümü yapılacağı proje sahibi taahhüt etmektedir.

Ocak sahasında yapılacak patlatmalarda rüzgârın şiddetli estiği günlerde yapılmamasına dikkat edilecektir. Ocak işletmeciliği sırasında tüm toz yayıcı sistemlerde tozumanın engellenmesi için gerekli önlemler alınacaktır. (pulvarizasyon, spreyleme-sulama). Savurma yapılmadan yükleme ve boşaltma yapılacaktır. Kırma eleme tesisi kapalı alan içerisine (fabrika tipi) alınacak olup, yapılacak olan çalışmalar sırasında toz kontrolü için pulvarize su toz bastırma sistemi kullanılacağı belirtilmiştir.